

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİ ARASI ŞİİR OKUMA YARIŞMASI

BİLGİ NOTU

- 1 Yarışmanın temel amacı; gençlerle çeşitli iletişim yolları kurmak, gençlere Başkanlığımız gençlik hizmetlerini tanıtmak olduğundan, söz konusu yarışmanın her aşamasında gençlik koordinatörleri ve gençlik çalışmalarında görevli diğer personel aktif rol alacaktır.
- 2 Öğrenci kendisinin belirleyeceği Ek'te yer alan Milli Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un şiirlerinden birini sahnede jüri karşısında ezbere okuyacaktır.
- 3 Başvurular, öğrencinin okulunun bulunduğu ilçe müftülüklerine (büyükşehir statüsünde olmayan illerin merkezlerinde öğrenim gören öğrenciler il müftülüklerine) yapılacaktır. Bununla birlikte müftülükler, katılım sürecinde öğrencilere kolaylık sağlanabilmesi adına il/ilçe milli eğitim müdürlükleri ve okul yönetimleri ile görüşerek başvuru işlemlerinin müftülükler adına okul idaresi tarafından alınmasını sağlayabileceklerdir.
- 4 Öğrenci, başvuru esnasında Öğrenci Belgesi, T.C. Kimlik Kartını yanında getirecektir. Başvuruda ilgili belgeleri ibraz etmeyen öğrencinin başvurusu kabul edilmeyecektir.
- 5 Yarışmacı, sınav esnasında Öğrenci Belgesi, T.C. Kimlik Kartını yanında bulunduracaktır. Sınav öncesi ilgili belgeleri ibraz etmeyen yarışmacı sınava alınmayacak ya da sınavı geçersiz sayılacaktır.
- 6 **Yarışma Son başvuru tarihi 07 Mart 2025** olarak belirlenmiştir.
- 7 Yarışma ödülleri iki aşamalı olarak gerçekleştirilecek; birinci aşamada ilçe, ikinci aşamada ise il genelinde gerçekleştirilecektir.
- 8 Yarışma, ilçe müftülüklerince en geç 12 Mart 2025 Çarşamba gününe kadar tamamlanacak, dereceye giren öğrenciler belirlenmiş olacaktır. Ödül hak kazanan öğrencilere ödülleri, imkanlar ölçüsünde aynı gün salon programlarında takdim edilecektir. **Yarışmalarda video kayıt alınacak**, dereceye giren öğrencilerin video kaydı il müftülüklerine gönderilecektir. **Büyükşehir statüsünde olmayan illerde merkez ilçede dereceye giren öğrenciler için ise il müftülükleri tarafından aynı yol izlenecektir.**
- 9 Yarışma, ilçe müftülüklerinde oluşturulacak komisyon tarafından; birinci, ikinci ve üçüncü olarak dereceye giren öğrencilerin tespit edilmesiyle icra edilecektir. **Büyükşehir statüsünde olmayan illerde merkez ilçede dereceye giren öğrenciler için ise il müftülükleri tarafından aynı yol izlenecektir.**
- 10 İlçe müftülükleri yarışmalara ait video kayıtları ve verileri 21 Mart 2025 tarihi mesai bitimine kadar il müftülüklerine göndereceklerdir. Yarışma verileri Ek'te yer alan excel formatında hazırlanan dosyaya aktarılıp gönderilecektir. **(Tablo formatında kesinlikle değişiklik yapılmayacaktır.)**
- 11 İl müftülükleri; bir komisyon oluşturarak video kayıtlar arasından birinci, ikinci ve üçüncüyü belirleyecek, sadece birinci olan öğrencinin video kaydı usb flash bellek içerisinde Başkanlığa gönderecektir. (Kayıtlar daha sonra Başkanlık veya müftülüklerce medya ve sosyal medya mecralarında paylaşılabilir. Öğrenci ve velisi, yapılacak bu paylaşımlara izin vermiş sayılacaktır.
- 12 Yarışmacılar, başvuru esnasında öğrenci olduğunu belirten belgeyi ve T.C. Kimlik Kartını yanlarında bulunduracaklardır. Ayrıca her bir öğrenci, velisi tarafından imzalanmış **“Velisi bulduğum .....’nın Müftülüğünüzce düzenlenen şiir yarışmasına katılmasına adının ve eserinin Diyanet İşleri Başkanlığı’nca medya, internet ve sosyal medya platformlarında paylaşılmasına muvafakat ederim”** şeklindeki belgeyi Müftülüğe teslim etmek zorundadır.

- 13 İl müftülükleri yarışmalara ait video kayıtları ve verileri 31 Mart 2025 tarihi mesai bitimine kadar tevhit edip Başkanlığa göndereceklerdir. Yarışma verileri Ek’te yer alan excel formatında hazırlanan dosyaya aktarılıp gönderilecektir. (**Tablo formatında kesinlikle değişiklik yapılmayacaktır.**)
- 14 Yarışma ödülleri Türkiye Diyanet Vakfı (TDV) il/ilçe şube imkanları ile karşılanacaktır.
- 15 Dereceye giren öğrencilere;
- **İlçe müftülükleri tarafından;** birinciye **1.500 TL**, ikinciye **1.000 TL**, üçüncüye **500 TL** para ödülü verilecektir. Büyükşehir statüsünde olmayan illerde merkez ilçede dereceye giren öğrenciler için ise il müftülükleri tarafından aynı yol izlenecektir. Müftülükler imkânlar ölçüsünde ödülleri artırabileceklerdir.
  - **İl müftülükleri tarafından il genelinde** dereceye giren öğrencilerden; birinciye **1.500 TL**, ikinciye **1.000 TL**, üçüncüye **500 TL** para ödülü verilecektir. Müftülükler imkânlar ölçüsünde ödülleri artırabileceklerdir.
- 16 Yarışma için il/ilçe mülki amir Olur’u ile “Yarışma Değerlendirme Komisyonu” oluşturulacaktır.
- 17 **Değerlendirme Komisyonlarında;** müftü/il müftü yardımcısı, milli eğitim müdürlüğünden edebiyat alanında uzman bir personel, din hizmetlerinden sorumlu personel ve gençlik koordinatörü (yoksa müftülükçe belirlenecek bir personel) olmak üzere toplam **dört (4)** kişi yer alacaktır.
- 18 Değerlendirme komisyonu aşağıdaki kriterlere göre puanlama yapacaktır:

1	Metne hakimiyet	50 Puan
2	Okuduğunu anlama (yarışmacıya okuduğu şiirden üç kelimenin anlamı sorulacaktır)	30 Puan
3	Duygu ve düşünceyi ifade edebilme gücü	20 Puan

- 19 Komisyonlarda görevlendirilecek **personel ücretleri**, 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı'nın Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun'un Ek-6'ncı Maddesi ile Bakanlar Kurulu'nun 14.07.2009 tarihli ve 2009/15215 sayılı kararının 9'uncu Maddesi kapsamında Müftülüklerce **2025 mali yılı** ilgili bütçe kaleminden karşılanacaktır.
- 20 Yarışmanın tanıtım ve duyurusu sosyal medya yoluyla ve il müftü yardımcıları, ilçe müftüleri, vaizler, gençlik koordinatörleri ve din görevlileri tarafından okullar bizzat ziyaret edilerek gerçekleştirilecektir. Gerekli görüşmeler yapılarak okullarda broşür ve diğer tanıtıcı materyaller kullanılacaktır. Ayrıca konu vaazlarda da dile getirilecektir. Din görevlileri, görevli oldukları Camii/Kur'an Kursu'na en yakın okullardan yüksek katılım sağlamaya yönelik çalışmalara teşvik edilecektir.

Din Hizmetleri Genel Müdürlüğü

ŞİİRLER

Âsım

....

Bir güler çehre sezip güldüğü yoktur yüzümün:
Geceden farkını görmüş değilim gündüzümün.
Seneler var ki harâb olmadığım gün bilmem;
Gezerim abdala çıkmış gibi sersem sersem.
Dikilir karşıma hep görmediğim bilmediğim;
Sorum kendime: Gurbette mi, hayrette miyim?
Yoklarım taşları, toprakları: İzler kan izi;
Yurdumun kan kusuyor mosmor uzanmış denizi!
Tüter üç beş baca kalmış... O da seyrek seyrek...
Âşinâ bir yuva olsun seçebilsem, diyerek...
Bakınırken duyarım gözlerimin yandığını:
Sarar âfâkımı binlerce sıcak kül yığını.
Ne o gömgök dereler var, ne o zümrüt dağlar;
Ne o çıldırmış ekinler, ne o coşkun bağlar.
Şimdi kızgın günün altında pinekler, bekler,
Sâde yalçın kayalar, sâde ıpıssız çöller.
Yurdu baştanbaşa vîrâneye dönmüş Türk'ün;
Dünkü şen, şâtır ocaklar yatıyor yerde bugün.
...Zulmü alkışlayamam, zâlimi aslâ sevemem;
Gelenin keyfi için geçmişe kalkıp sövemem.
Biri ecdâdıma saldırdı mı, hattâ, boğarım...
– Boğamazsın ki!
– Hiç olmazsa yanımdan koğarım!
Üç buçuk soysuzun ardında zağarlık yapamam;
Hele hak nâmına haksızlığa ölsem tapamam.
Doğduğumdan beridir âşıkım istiklâlê.
Bana hiç tasmalık etmiş değil altın lâle.
Yumuşak başlı isem, kim dedi uysal koyunum?
Kesilir belki, fakat çekmeye gelmez boyunum.
Kanayan bir yara gördüm mü yanar tâ ciğerim.
Onu dindirmek için kamçı yerim, çifte yerim.
Adam aldırma da geç git, diyemem, aldırırım.
Çiğnerim, çiğnenirim, hakkı tutar kaldırırim.
Zâlimin hasmıyım amma severim mazlûmu...
İrticân şu sizin lehçede ma'nâsı bu mu?
...Ah o din nerde, o azmin, o sebâtın dîni;
O yerin gökten inen dîni, hayâtın dîni?
Bu nasıl dar, ne kadar basmakalıp bir görenek?
Müslümanlık mı dedin?.. Tövbeler olsun, ne demek!
Hani Kur'ân'daki rûhun şu heyûlâda izi,
Nasıl İslâm ile birleştiririz kendimizi?

22 Zilhicce 1337
18 Eylül 1335 (1919)

Âsım / Çanakkale Şehitlerine (1)

Şu Boğaz Harbi nedir? Var mı dünyâda eşi?
En kesif orduların yükleniyor dördü beşi,
-Tepeden yol bularak geçmek için Marmara'ya-
Kaç donanmayla sarılmış ufacık bir karaya.
Ne hayâsızca tehaşşüd ki ufuklar kapalı!
Nerde -gösterdiği vahşetle "Bu: Bir Avrupalı!"
Dedirir- yırtıcı, his yoksulu, sırtlan kümesi,
Varsa gelmiş, açılıp mahbesi, yâhud kafesi!

Eski Dünyâ, Yeni Dünyâ, bütün akvâm-ı beşer,
Kaynıyor kum gibi, tûfan gibi, mahşer mahşer.
Yedi iklimi cihânın duruyor karşına da,
Ostralya'yla berâber bakıyorsun: Kanada!
Çehreler başka, lisanlar, deriler rengârenk;
Sâde bir hâdise var ortada: Vahşetler denk.
Kimi Hindu, kimi yamyam, kimi bilmem ne belâ...
Hani, tâ'ûna da züldür bu rezil istîlâ!
Ah o yirminci asır yok mu, o mahlûk-i asîl,
Ne kadar gözdesi mevcûd ise hakkıyla sefil,
Kustu Mehmedçiğin aylarca durup karşısına;
Döktü karnındaki esrârı hayâsızcasına.
Maske yırtılmasa hâlâ bize âfetti o yüz...
Medeniyet denilen kahbe, hakîkat, yüzsüz.
Sonra mel'undaki tahrîbe müvekkel esbâb,
Öyle müdhiş ki: Eder her biri bir mülkü harâb.

Öteden sâikalar parçalıyor âfâkı;
Beriden zelzeleler kaldırıyor a'mâkı;
Bomba şimşekleri beyninden inip her siperin;
Sönüyor göğsünün üstünde o arslan neferin.
Yerin altında cehennem gibi binlerce lağam ;
Atılan her lağamın yaktığı: Yüzlerce adam.

Ölüm indirmede gökler, ölü püskürmede yer;
O ne müdhiş tipidir: Savrulur enkâz-ı beşer...
Kafa, göz, gövde, bacak, kol, çene, parmak, el, ayak,
Boşanır sırtlara, vâdîlere, sağnak sağnak.
Saçıyor zırha bürünmüş de o nâmerd eller
Yıldırım yaylımı tûfanlar, alevden seller
Veriyor yangını, durmuş da açık sînelere,
Sürü hâlinde gezerken sayısız tayyâre .
Top tüfekten daha sık, gülle yağan mermîler...
Kahraman orduyu seyret ki bu tehdîde güler!
Ne çelik tabyalar ister, ne siner hasmından;
Alınır kal'a mı göğsündeki kat kat îman?
Hangi kuvvet onu, hâşâ, edecek kahrına râm?
Çünkü te'sîs-i İlâhî o metîn istihkâm.

22 Zilhicce 1337

18 Eylül 1335 (1919)

Âsım / Çanakkale Şehitlerine (2)

...

Sarılır, indirilir mevki’-i müstahkemler,
Beşerin azmini tevkîf edemez sun’-i beşer ;
Bu göğüslerse Hudâ’nın ebedî serhaddi;
“O benim sun’-i bedî’im, onu çiğnetme” dedi.
Âsım’ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçek:
İşte çiğnetmedi nâmûsunu, çiğnetmeyecek.

Şühedâ gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar...
O, rükû olmasa, dünyâda eğilmez başlar,
Yaralanmış temiz alnından, uzanmış yatıyor;
Bir hilâl uğruna, yâ Rab, ne güneşler batıyor!
Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş, asker!
Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alını değer.
Ne büyüksün ki kanın kurtarıyor Tevhîd’i...
Bedr’in arslanları ancak, bu kadar şanlı idi...
Sana dar gelmeyecek makberi kimler kazsın?
“Gömelim gel seni târîhe” desem, sığmazsın.
Herc ü merc ettiğin edvâra da yetmez o kitâb...
Seni ancak ebediyetler eder istîfâb.

“Bu, taşındır” diyerek Kâ’be’yi diksem başına;
Rûhumun vahyini duysam da geçirsem taşına;
Sonra gök kubbeyi alsam da, ridâ nâmıyle,
Kanayan lâhdine çeksem bütün ecrâmıyle;
Mor bulutlarla açık türbene çatsam da tavan,
Yedi kandilli Süreyyâ’yı uzatsam oradan;
Sen bu âvîzenin altında, bürünmüş kanına,
Uzanırken, gece mehtâbı getirsem yanına,
Türbedârın gibi tâ fecre kadar bekletsem;
Gündüzün fecr ile âvîzeni lebrîz etsem;
Tüllenen mağribi, akşamları sarsam yarana...
Yine bir şey yapabildim diyemem hâtırana.

Sen ki, son ehl-i salîbin kırarak savletini,
Şarkın en sevgili sultânı Salâhaddîn’i,
Kılıç Arslan gibi iclâline ettin hayran...
Sen ki, İslâm’ı kuşatmış, boğuyorken hüsrân,
O demir çemberi göğsünde kırıp parçaladın;
Sen ki, rûhunla berâber gezer ecrâmı adın;
Sen ki, a’sâra gömülse taşacaksın... Heyhât,
Sana gelmez bu ufuklar, seni almaz bu cihât...

Ey şehîd oğlu şehîd, isteme benden makber,
Sana âgûşunu açmış duruyor Peygamber.

22 Zilhicce 1337
18 Eylül 1335 (1919)

Vahdet

Huzeyfetü'l-Adevî der ki:

“Harb-i Yermûk’ün,

Yaman kızıştığı bir gündü, pek sıcak bir gün.
İkinci üstü biraz gevşeyince, sanki, kıtâl,
Silâhı attım elimden, su yüklenip derhâl,
Mücâhidîn arasından açıldım imdâda,
Ağır yarayla uzaklarda kalmış efrâda.

Ne ma’rekeydi ki, çepçevre, göğsü kandı yerin!
Hudâ’ya kalbini açmış, yatan bu gövdelerin,
Şehîdi çoksa da, gâzîsi hiç mi yok?.. Derken,
Derin bir inleme duydum... Fakat, bu ses nerden?
Sırayla okşadığım sîneler bütün bî-rûh...
Meğerse amcamın oğluymuş inleyen mecrûh .
Dedim: “Biraz su getirdim, içer misin, versem!
Gözüyle: “Ver!” demek isterken, arkadan bir elem,
Enîne başladı. Baktım: Nigâh-ı merhameti.
“Götür!” deyip bana îmâda ses gelen ciheti.
Ne yapsam içmeyecek, boştu, anladım, ibrâm;
O yükselen sese koştum ki: Âs’ın oğlu Hişâm.
Görünce gölgemi birden kesildi nevhaları:
Su istiyordu garîbin dönüp duran nazarı.
İçirmek üzre eğildim, üçüncü bir kısa “Ah!”
Hırıltularla boşanmaz mı karşıdan, nâgâh!
Hişâm’ı gör ki: O hâlinde kaşlarıyla bana,
“Ben istemem, hadi, git ver, diyordu; haykırana.”

Epey zaman aradım âh eden o muhtazarı...
Yetiştim, oh, kavuşmuştu Hakk’a son nazarı!
Hişâm’ı bâri bulaydım, dedim, hemen döndüm:
Meğer şikârına benden çabuk yetişmiş ölüm!
Demek, bir amcamın oğlunda vardı, varsa, ümid..
Koşup hizâsına geldim: O kahraman da şehid.”

* * *

Şark’ın ki mefâhir dolu, mâzî-i kemâli,
Yâ Rab, ne onulmaz yaradır şimdiki hâli!
Şîrâzesi kopmuş gibi, manzûme-i îman,
Yaprakları yırtık, sürünür yerde, perîşan.
“vahdet” mi şîârıydı? Görün şimdi gelin de:
Her parçası bir mel’abe eyyâmın elinde!
Târîhine mev’ûd-i ezelken “ebediyyet”,
Ey, tefrika zehriyle şaşırılmış giden, ümmet!
“Nisyân” a çıkan yolda mı kaldın güm-râh?
Lâ-havle ve lâ-kuvvete illâ billâh!

Hilvan - 12 Kânûnisânî 1341
(12 Ocak 1925)

Berlin Hâtıraları

....

Ne yâr-ı candı o, lâkin biz olmadık ona yâr;
Sonunda parçalanıp yurdumuz, diyâr diyâr,
Küçüldü öyle ki: Yoktur yaşatmak imkânı,
Dönüp de arkaya nâmûsu, dîni, vicdanı!
Evet, bu hisler için bir mezâr olur ancak,
Kalırsa elde nihâyet beş on karış toprak!
Enîn içinde vatan... Kıymayın şu mazlûma,
Hudâ rızâsı için ric'at etmeyin!..

– Korkma!

Cehennem olsa gelen göğsümüzde söndürürüz;
Bu yol ki Hak yoludur, dönme bilmeyiz, yürürüz!
Düşer mi tek taşı, sandın, harîm-i nâmûsun?
Meğer ki harbe giren son nefer şehîd olsun.
Şu karşımızdaki mahşer kudursa, çıldırsa;
Denizler ordu, bulutlar donanma yağdırsa;
Bu altımızdaki yerden bütün yanar dağlar,
Taşıp da kaplasa âfâkı bir kızıl sarsar ;
Değil mi cebhemizin sînesinde îman bir;
Sevinme bir, acı bir, gâye aynı, vicdan bir;

Değil mi cenge koşan Çerkes'in, Lâz'ın, Türk'ün,
Arab'la, Kürd ile bâkîdir ittihâdı bugün;
Değil mi sînede birdir vuran yürek... Yılmaz!
Cihan yıkılsa, emîn ol, bu cebhe sarsılmaz!
Nasıl ki yarmadan âfâkı pâre pâre düşer,
Hudâ'yı boğmak için saldıran cünûn-i beşer;
Nasıl ki nûr-i hakîkatle çarpışan evhâm;
Olur şerâre-i gayretle âkıbet güm-nâm,
Şu karşımızdaki mahşer de öyle haşrolacak,
Yakında kurtulacaktır bu cephe...

– Kurtulacak?..

Demek yıkılmayacak kible-gâh-ı âmâlim..

Demek ki ölmüyoruz...

Haydi arkadaş gidelim!

Berlin, 5 Mart 1331

(18 Mart 1915)

Âyet Meâli (Âl-i İmrân, 102)

...

Ne irfandır veren ahlâka yükseklik, ne vicdandır;
Fazîlet hissi insanlarda Allah korkusundandır.
Yüreklerden çekilmiş farz edilsin havfı Yezdân'ın...
Ne irfânın kalır te'sîri kat'iyen, ne vicdânın.
Hayat artık behîmîdir ... Hayır ondan da alçaktır;
Ya hayvan bağlıdır fitratla, insan hürr-i mutlaktır .
Behâim çıkmaz amma hilkatın sâbit hudûdundan,
Beşer hâlâ habersiz böyle bir kaydın vücûdundan!
Meğer kalbinde Mevlâ'dan tehâşî hissi yer tutsun...
O yer tutmazsa hiç ma'nâsı yoktur kayd-ı nâmûsun.
Hem efrâdın, hem akvâmın bu histir, varsa, vicdânı;
Onun ta'tûli: İnsâniyyetin tevkî'-i hüsrânı!
Budur hilkatte cârî en büyük kânûnu Hallâk'ın:
O yüzden başlar izmihlâli milletlerde ahlâkın.
Fakat, ahlâkın izmihlâli en müthiş bir izmihlâl;
Ne millet kurtulur, zîrâ ne milliyyet, ne istiklâl.
Oyuncak sanmayın! Ahlâk-i millî, rûh-i millîdir;
Onun iflâsı en korkunç ölümdür: Mevt-i külfîdir .

...

O cem'iyet ki vicdânında hâkim havf-ı Yezdan'dır ;
Bütün dünyâyâ sâhibtir, bütün akvâma sultandır.
Fakat, efrâdı Allah korkusundan bî-haber millet,
Çeker, milletlerin menfûru, kıbtîler kadar zillet;
Me'âlî meyli hiç kalmaz, şehâmet büsbütün kalkar;
Ne hâkimlik tanır artık, ne mahkûm olmadan korkar.
Şeref hırsıyla istihkâr-ı mevt etmişken ecdâdı,
Bırakmaz öyle bir pâkîze neslin şimdi ahfâdı,
Hayât uğrunda istihfâfa şâyan görmedik hüsrân!
Gebersin tekmeler altında râzı... Çıkmasın, tek, can!
Yürekler en mülevves, en sefîl âmâl için çarpar;
Sinirler en muhal endîşeden titrer durur par par!
Olur cem'iyet efrâdınca şahsî menfa'at "ma'bûd!":
Sorarsan kimse bilmez var mı "hak" nâmında bir mevcûd.
O, doymak bilmeyen, ma'bûda kurbandır hayâ hissi,
Hamîyyet, âdemîyyet hissi, ulvî hislerin hepsi!
Bu hissizlikle cem'iyet yaşar derlerse pek yanlış;
Bir ümmet göster, ölmüş ma'neviyyâtıyla sağ kalmış?

20 Ağustos 1330
(2 Eylül 1914)

Âyet Meâli (Yûsuf, 87)

...

Âtîyi karanlık görerek azmi bırakmak...
Alçak bir ölüm varsa, emînim, budur ancak.
Dünyâda inanmam, hani görsem de gözümle:
Îmânı olan kimse gebermez bu ölümle:
Ey dipdiri meyyit! “İki el bir baş içindir”
Davransana... Eller de senin, baş da senindir!
His yok, hareket yok, acı yok... Leş mi kesildin?
Hayret veriyorsun bana... Sen böyle değildin.
Kurtulmaya azmin, niye bilmem ki, süreksiz?
Kendin mi senin, yoksa ümîdin mi yüreksiz?
Âtîyi karanlık görüvermekle apıştın!
Esbâbı elinden atarak ye’se yapıştın!
Karşında ziyâ yoksa, sağından, ya solundan,
Tek bir ışık olsun buluver... Kalma yolundan.
Âlemde ziyâ kalmasa, halk etmelisin, halk!
Ey elleri böğründe yatan, şaşkın adam, kalk!
Herkes gibi dünyâda henüz hakk-ı hayâtın
Varken, hani herkes gibi azminde sebâtın ?
Ye’s öyle bataktır ki: Düşersen boğulursun.
Ümmîde sarıl sımsıkı, seyret ne olursun!
Azmiyle, ümîdiyle yaşar hep yaşayanlar;
Me’yûs olanın rûhunu, vicdânını bağlar
Lâ’netleme bir ukde-i hâtır ki: Çözülmez...
En korkulu cânî gibi ye’sin yüzü gülmez!
Mâdâm ki alçaklığı bir, ye’s ile şirkin ;
Mâdâm ki ondan daha mel’un, daha çirkin
Bîr seyyie yoktur sana; ey unsur-i îman,
Nevmîd olarak rahmet-i mev’ûd-i Hudâ’dan,
Hüsrâna rızâ verme... Çalış... Azmi bırakma;
Kendin yanacaksan bile, evlâdını yakma!

Evler tünek olmuş, ötüyor bir sürü baykuş...
Seslerde: “Vatan tehlikeydeymiş... Batıyormuş!”
Lâkin, hani, milyonları örten şu yığından,
Tek kol da “Yapışsam...” demiyor bir tarafından!
Sâhipsiz olan memleketin batması haktır;
Sen sâhip olursan bu vatan batmayacaktır.

19 Rebûlâhir 1331

14 Mart 1329

(27 Mart 1913)

Fâtih Camii

Bir infîlâk-i safâdır ki yâr-ı cânımdır,
Sabâhı pek severim, en güzel zamânımdır.

...

İçimde cûş ederek lücce lücce istiğrâk
Ezanı beklemez oldum; açılmadan âfâk ,
Zalâmı sîneye çekmiş yatan sokaklardan
Kemâl-i vecd ile geçtim. Önümde bir meydan
Göründü; Fâtih'e gelmişim anladım, azıcık
Gidince, ma'bede baktım ki bekliyor uyanık.
Sokuldum artık onun sîne-i münevverine ,
Oturdum öndeki maksûreciklerin birine.

...

Görünce geldi çocukluk zamanlarım yâda ...
Neler düşündüm o sa'atte bilseniz orada!

Sekiz yaşında kadardım. Babam gelir: "Bu gece,
Sizinle câmie gitsek çocuklar erkence.
Giderseniz gelin amma namazda uslu durun;
Merâmınız yaramazlıksa işte ev, oturun!"
Deyip alırdı berâber benimle kardeşimi.
Namaza durdu mu, hâliyle koyverir peşimi,
Dalar giderdi. Ben artık kalınca âzâde ,
Ne âşıkâne koşardım hasırlar üstünde!
Hayâl otuz sene evvelki hâli pîşimden
Geçirdi, başladım artık yanımda görmeye ben:
Beyaz sarıklı, temiz, yaşça elli beş ancak;
Vücûdu zinde, fakat saç, sakal ziyâdece ak;
Mehîb yüzlü bir âdem: Kılar edeble namaz;
Yanında bir küçücük kızcağızla pek yaramaz.
Yeşil sarıklı bir oğlan ki, başta püskül yok.
İmâmesinde fesin bağlı sâde bir boncuk!
Sarık hemen bozular, sonra şöyle bir dolanır;
Biraz geçer, yine râyet misâli dalgalanır!
Koşar koşar duramaz.... Âkıbet denir "âmin"
Namaz biter. O zaman kalkarak o pîr-i güzîn ,
Alır çocukları, oğlan fener çeker önde.
Gelir düşer eve yorgun, dalar pek âsûde
Derin bir uykuya...
Derken bu hâtırât-ı lâtîf
Çekildi aslına, artık hakîkatin o kesîf

Gölgeler / Bülbül

...
Bütün dünyâya küskündüm, dün akşam pek bunalmıştım;
Nihâyet, bir zaman kırlarda gezmiş, köyde kalmıştım.
Şehirden kaçmak isterken sular zâten kararmıştı;
Pek ıssız bir karanlık sonradan vâdfiyi sarmıştı.
Işık yok, yolcu yok, ses yok, bütün hilkat kesilmiş lâl...
Bu istiğrâkı tek bir nefha olsun etmiyor ihlâl.

...
– Eşin var, âşiyânın var, bahârın var, ki beklerdin;
Kıyâmetler koparmak neydi, ey bülbül nedir derdin?
O zümrüd tahta kondun, bir semâvî saltanat kurdun;
Cihânın yurdu hep çiğnense, çiğnenmez senin yurdun.
Bugün bir yemyeşil vâdî, yarın bir kıpkızıl gülşen,
Gezersin, hânümânın şen, için şen, kâinâtın şen.

...
Neden öyleyse mâtemlerle eyyâmın perîşandır?
Niçin bir damlacık göğsünde bir umman hurûşandır?
Hayır, mâtem senin hakkın değil... Mâtem benim hakkım:
Asırlar var ki, aydınlık nedir, hiç bilmez âfâkım!
Tesellîden nasîbim yok, hazân ağlar bahârımda;
Bugün bir hânümansız serserîyim öz diyârımda!
Ne hüsrandır ki: Şark'ın ben vefâsız, kansız evlâdı,
Serâpâ Garb'a çiğnettim de çıktım hâk-i ecdâdı!
Hayâlimden geçerken şimdi, fikrim hercümerc oldu,
Salâhaddîn-i Eyyûbî'lerin Fâtih'lerin yurdu.
Ne zillettir ki: Nâkûs inlesin beyni'nde Osman'ın;
Ezan sussun, fezâlardan silinsin yâdı Mevlâ'nın!
Ne hicrandır ki: En şevketli bir mâzî serâb olsun;
O kudretler, o satvetler harâb olsun, türâb olsun!
Çökük bir kubbe kalsın ma'bedinden Yıldırım Hân'ın;
Şenâ'atleri çiğnensin muazzam kabri Orhan'ın!
Ne haybettir ki: Vahdet-gâhı dînin devrilip, taş taş,
Sürünsün şimdi milyonlarca me'vâsız kalan dindaş!
Yıkılmış hânümanlar yerde işkenceyle kıvransın;
Serilmiş gövdeler, binlerce, yüzbinlerce doğransın!
Dolaşsın, sonra, İslâm'ın harem-gâhında nâ-mahrem...
Benim hakkım, sus ey bülbül, senin hakkın değil mâtem! *

Ankara - Tâceddin Dergâhı
7 Mayıs 1337 (1921)

* Bu manzûme yazılırken Yunan istîlâsı altındaki topraklarımıza, husûsiyle Bursa'ya dâir elîm haberler geliyordu; tedkîkine de imkân yoktu.

Gölgeler / Bir Gece

On dört asır evvel, yine bir böyle geceydi,
Kumdan, ayın on dördü, bir öksüz çıkıverdi!
Lâkin, o ne hüsrandı ki: Hissetmedi gözler;
Kaç bin senedir, halbuki, bekleşmedelerdi!
Nerden görecekler? Göremezlerdi tabî'î:
Bir kerre, zuhûr ettiği çöl en sapa yerdi;
Bir kerre de, ma'mûre-i dünyâ, o zamanlar,
Buhranlar içindeydi, bugünden de beterdi.
Sırtlanları geçmişti beşer yırtıcılıkta;
Dişsiz mi bir insan, onu kardeşleri yerdi!
Fevzâ bütün âfâkına sarmıştı zemînin,
Salgındı, bugün Şark'ı yıkan, tefrika derdi.

Derken, büyümüş, kırkına gelmişti ki öksüz,
Başlarda gezen kanlı ayaklar suya erdi!
Bir nefhada insanlığı kurtardı o ma'sûm,
Bir hamlede kayserleri, kistrâları serdi!
Aczin ki ezilmekti bütün hakkı, dirildi;
Zulmün ki, zevâl aklına gelmezdi, geberdi!
Âlemlere, rahmetti, evet, Şer'-i Mübîn'i,
Şehbâlini adl isteyenin yurduna gerdi.
Dünyâ neye sâhipse, onun vergisidir hep;
Medyûn ona cem'iyeti, medyûn ona ferdi.
Medyûndur o ma'sûma bütün bir beşeriyet...
Yâ Rab, bizi mahşerde bu ikrâr ile haşret.

Hilvan, 11 Rebûlevvel 1347
(28 Ağustos 1928)